

Nap

2003 októberében a Nap a megfigyelők Kánaánja volt, még azok is ceruzát, kamerát ragadtak, akiket régen nem hozott izgalomba a napészlelés. Az óriás napfoltcsoportok megtették hatásukat!

1-jen a Ny-i és K-i peremen két, szerkezetiileg is azonos csoport látható. A Ny-i peremen a NOAA 0464-es visszatérője a 0456-nak és előzménye a hó közepi első gigantikus AA-nak, a 0484-nek.

A hónap első két hetében a 0473-71 a látványosság, -6° -on egy I és -8° -on egy D típusú szélszóró foltalmaz kis tagokkal. Az I típusú 5-én van CM-en, és 10-én nyugszik. A másik 6-án halad át a CM-en, 4-éig szerkezete csaknem azonos, 7-én több a pórus, 8-án a PU szaporodik fel, majd újra szétesnek. 10-én C típusú, 11-én nyugszik.

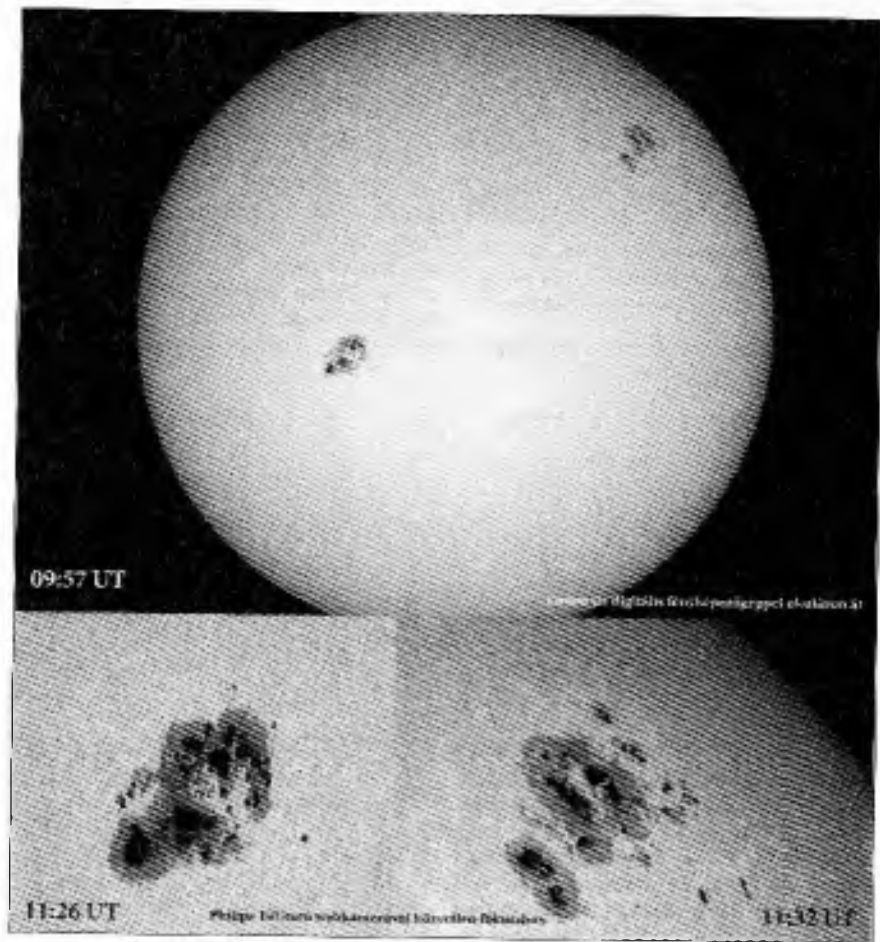
A hónap első felében, 18-áig az előzőeken kívül 13 db 1-2 nap élettartamú A-B, C-D típusú AA látható. 14-én inaktív a felszín.

18-án kel a 0484-es H típusú AA $+8^\circ$ és 0° között, mint szélszóró foltok fényes fáklyamező alatt. 19-én már szabadszemes, hatalmas, összefüggő szabálytalan foltalmaz,

kusza szálszerkezettel. 20-án hat nagyobb umbra és hosszában kettévált a PU van benne. 23-ára a Ny-i dupla U csak szimpla, a PU kelő vége összeolvad a foltban, középen öböllel. 23-án a halad át CM-en, ekkor a legnagyobb, 1750 MH. 19-26-áig egyfolytában hatalmas flereket (CME) produkál, melyek hatása egy nap alatt elérte a Földet gyönyörű, fényes sarki fényeket okozva még Japánban is! Minden napra esik 2-3 kitorés. 23-án 17:30 UT-kor a Mount Wilson korongképén fehér flerszerű fénylés látható benne. Mérete 116x77 ezer km. Fantasztikus látvány. Sokan küldtek szebbnél

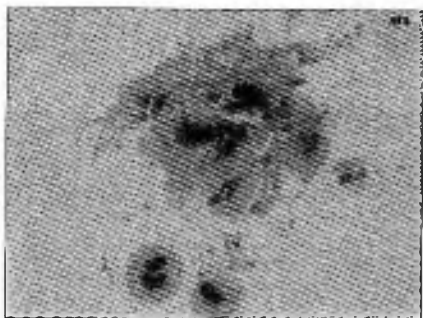
Észlelő	Észl.	Műszer
Áldot Gábor (Budapest)	3	8 L
Balogh Zoltán (Hajdúböszörmény)	3	8 L
Bartha Lajos (Budapest)	19	5 L
Busa Sándor (Harkakötöny)	4	10 L
Csiba Márton (Dunaújváros)	31	6 L
Filó Dániel (Dunaújváros)	1	12 L
Fritz Zoltán (Szombathely)	2	10 L
Géczi Orsolya (Budapest)	2	11,4 T
Hadházi Csaba (Hajdúhadház)	25	16 T
Harmicsár József (Székesfehérvár)	1	8 L
Horváth Tibor (Hegyhátsál)	31	10 L
Keszthelyi Sándor (Pécs)	22	Sz
Keszthelyiné Snagor Márta (Pécs)	45	Sz
Kiss Barna (Felsőörszolca)	21	20 T
Kovács Károly (Kunszentmárton)	1	16 T
Kron, Gustav (Zágráb, HR)	33	13 L
Ladányi Tamás (Balatonúzfő)	7	8 L
Maros Szabolcs (Hong Kong)	13	Sz
Patyi Sebestyén (Budapest)	2	15 L
Piros Zoltán (Veresegyház)	1	6,3 L
Póczek Antal (Nádasd)	11	7 L
Ravasz Bálint (Oroszló)	4	5 L
Vida Tibor (Pécs)	54	7 L
Vincze Iván (Pécs)	4	5 L
Zana Péter (Etyek)	1	20 T
Észlelések száma:	214 + 126	
Észlelt napok száma:	30 + 24	
Foltcsoport MDF:	4,2 + 3,8	
Fáklyamező MDF:	2,9 + 2,8	
Szabadszemes MDF:	0,9 + 0,7	
Ri MDF:	65,6 + 67,2	

szebb digitális fotókat (Áldott, Busa, Fritz, Ladányi, Kovács, Horváti, Zana). Póczek részletrajza is vetekszik a képekkel. A folt mérete lassan csökken, 27-én még 1440 MH. 29-én nyugszik változatlan kinézettel.

Az óriás napfoltok október 25-én, Zana Péter felvételein: 20 cm-es Newton-reflektor, Canon G1 fényképezőgép (korongkép), Philips ToUcam webkamera (részletrképek)

A látvány fokozódik, amikor 23-án a K-i pcremhez simulva -15° -on még egy hatalmas PU tűnik fel. Jön a 0486-os! Szabálytalan, H típusú AA. 24-i látványa hasonlít a 0484-eséhez. Nagy valószínűséggel ennek is láthattuk az előző életét, szeptember 29-én keletkezhetett pörushalmazként, a CM-áthaladás előtt egy nappal. Ennek sincs kitétetett közepe, nagyon tagolt, szabálytalan, növekszik. 24-én 1540 MH, 27-én

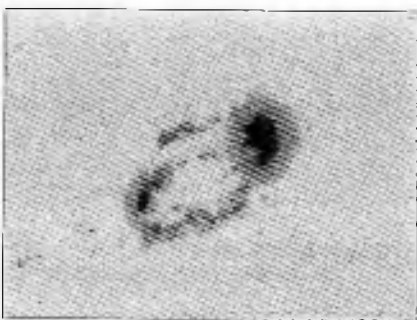

A 486-os csoport október 26-án 7:26 UT-kor, Busa Sándor felvételén. 10,2 cm-es refraktor, Philips Vesta Pro webkamera

alakját, kettős követő foltja és szimpla vezetője lesz, mindent összeköt a PU. Így nyugszik november 2-án.

Dátum	AA	F	Dátum	AA	F	Dátum	AA	F
1.	7	3	11.	5	6	22.	-	3
2.	7	3	12.	3	3	23.	3	4
3.	5	2	13.	1	3	24.	4	6
4.	5	2	14.	0	2	25.	4	4
5.	4	-	15.	2	4	26.	4	4
6.	4	-	16.	2	5	27.	5	6
7.	4	3	17.	4	5	28.	6	3
8.	4	2	18.	4	5	29.	7	3
9.	7	2	19.	3	2	30.	7	2
10.	6	4	20.	3	1	31.	7	1
			21.	4	2			

Az október végi hatalmas napfoltok kitörései október 28-29-én az eddig megfigyelt két legnagyobb energiájú kitörések közé tartoztak. Sok műhold megsínylette, a GPRS helymeghatározások pontatlanná váltak, a repülőgépek személyzete néhány percig jelentős sugárzásnak voltak kitéve. A geomágneses viharok az embercok közérzetében, egészségében okozhattak ingadozásokat. Fzék előrejelzésével foglalkozik az űridőjárás. A brüsszeli SIDC csoport körlevélben kért mindenkit, hogy közölje velük, hogy október utolsó hetében észlelték-e a következőket: J. Volt-e valanu szokatlan zavaró esemény vagy feljegyzésre méltó

A 488-as, gyűrű alakú csoport október 28-án, Áldott Gábor felvételén

cset. 2. Volt-e valami intézkedés vagy tennivaló a várt napkitörés és vihar miatt. 3. Ha használta a szolgáltatásunkat azon a héten, volt-e valami feljegyezni való. Honlapjukon található sok egyéb információ is: www.oma.be

November 4-én nyugszanak a NOAA 0488-as és a 0486-os hatalmas foltcsoportok, melyekről előbb volt szó. 1-jén a korábban gyűrű alakú AA vezetőjét nagy umbra övezi, bevágással. A követő É-D irányban dupla, két nagy umbrával. A penumbrák összefolynak, és mögöttük pörusmező terül el. A másik (0486) változatlan, a vezető két közepes folt, a követő szabálytalan, nagy PU sok és kicsi umbrával. 1-jén keletkezhetett a DNy-i negyedben egy C típusú AA (0495) -20°-on. Ez és a 0487-es 6-án nyugszik. 7-én inaktív a felszín.

8-án 3 új AA keletkezik a CM után. -5°, -17°, -10°-on, kicsi D típusok. 12-én nyugszanak.

13-án kel két AA, elől egy I, mely 14-én elhal. A másik +3°-on, az októberi 0484-es visszatérője, É-D tengelyű, D típusú (0501). 18-án a legnagyobb (410 MH), 19-én CM-en csaknem a napkorong közepén látszik, szabad szemmel is (15-22-ig). A déli komponens lassan kisebbedik, 24-ére elhal a vezető, kb. 25-én nyugszik 25 ezer km-es monopolárként.

18-19-én kelnek az október végi nagy AA-k szintén nagy visszatérői.

18-án kel a NOAA 0507 (volt gyűrű) +10°-on, H típusú egy kis követő foltal (20-24-ig szabadszemes). 21-23-a között 810 MH a legnagyobb, a PU alakja durván szív alakú három nagyobb umbrával, több kisebbel. 24-én CM-en, PU mérete 77x47 ezer km. 28-ra a nagyobb umbrákkal három nagyobb foltra szakad. Kb. 30-án nyugszik.

20-án országsszerte intenzív sarki fény volt látható, amit a 0501-es éppúgy okozhatott, mint az éppen kelő csoportok.

19-én kel a NOAA 0508-as foltthalmazként (visszatérője a 0486-nak) szerényebb méreteken. 21-én 510 MH, innen csökkenő. A komponensek közelítenek egymáshoz és kisebbednek (20-24-ig szabadszemes). Előtte halad -20°-on egy C típusú foltthalmaz, mely 23-án elhal. 25-én CM-en 380 MH. 28-án két közepes folt szorosán egymás mellett, körülötte pörusok. Több adat nincs róla.

Hó végén két új, C-D típusú AA keletkezik a K-i féltekén -14°-on és +6°-on, valamint 3 AA kel -8°-on, -23°-on és -9°-on, kis méretűek.

Dátum	AA	F	Dátum	AA	F	Dátum	AA	F
1.	4	3	11.	3	2	21.	5	3
2.	4	-	12.	2	3	22.	5	3
3.	4	3	13.	2	2	23.	6	3
4.	4	2	14.	2	2	24.	-	-
5.	2	3	15.	1	1	25.	-	-
6.	2	5	16.	-	-	26.	-	-
7.	0	-	17.	-	-	27.	8	1
8.	3	-	18.	5	4	28.	8	2
9.	3	-	19.	4	2	29.	8	-
10.	3	2	20.	5	3	30.	-	-

ISKUM JÓZSEF